

KAINA:

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 11 r.; 9 mėnesiams
8 r. 40 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k.; 3
mėnesiams 2 r. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 90 k., po teksto 40 k.

Darbo ieškantiems: eilė
187

LIETUVIŲ BALSAS.

Lietuvių Balsas

195. A. Mačutė.

Ковотонь, Черниг. г., Желънодор. аптека.

Тр. 8.

м. 195.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. vasario 19 d.

№ 15 (144).

Skaitykite ir platinkite

„Lietuvių Balsą“

politikos, literatūros ir visuomenės laikraštį!

„LIETUVIŲ BALSAS“ daugiausia rašo ir rūpinasi Lietuva, jos ateitimi, lietuvių tauta ir visais jos reikalais.

„LIETUVIŲ BALSAS“ šviečia gaivina tautiečių upą ir samonę, organizuoja, rodo kelią, kaip grumtis su šių dienų vargais. Kadangi mūsų tauta—dauguma darbo žmonės, „Lietuvių Balsui“ ypač rūpi darbo žmonių reikalai, jų gyvenimo sąlygų pagerinimas.

„LIETUVIŲ BALSAS“, turėdamas savo korespondentų: Amerikoje, Anglijoje, Danijoje, Švedijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir k., duoda daugiausia žinių apie užimtąją Tėvynę ir iš viso pasaulio.

„LIETUVIŲ BALSAS“, pigiai spausdindamas skelbimus-ieškojimus padeda tautiečiams susirasti gimines ir pažįstamus.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina: į Ameriką, Argentina, Angliją, Kanadą, Šveicariją, Daniją, Prancūziją, Italiją, Švediją, ir k.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina du kartus per savaitę.

„LIETUVIŲ BALSAS“ kaina Rusuose: metams 8 r., pusei metų 4 r. 20 k., 3 m. 2 r. 20 k., 1 m. 70 k.—Užsieniuose: metams 11 r., pusei metų 5 r. 75 k., 3 m. 2 r. 90 k., 1 m. 1 r.

Skelbimų kaina: prieš tekstą petito eilutė (4 skiltys) 90 k., po teksto 40 k. Giminių ir darbo ieškantiems eilė 15 k.

Adresas: Petrapilis, Saperų g-lė № 9, b. 9, Tel. 286-46. „Lietuvių Balsui“.

„LIETUVIŲ BALSAS“ Administracijoje galima gauti „LIETUVIŲ BALSAS“ leidinius:

1) Putino; „Kunigaikštis Žvainys — poema ir Raudoni Žiedai — eilės... 2) „Motinos Beieškant“ Ed. de Amicis gražus apsakymas, prof. A. Valdemaro versta iš italų kalbos. 3) 1917 metų sieninis Kalendorius.

leškau Petrapilyje ir jo priemiesčiuose dviejų kambarių, kur galima būtų ir virtuve naudotis, arba atskiro buto.

Pranešti A. DUNDZILAI

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Noriu gauti vaikų prieglaudoje vedėjos arba šeimininkės vietą.

Turiu rekomendacijų, sutinku ir išvažiuoti.

Su paklausimais kreiptis į A. DUNDZILĄ.

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Petrapilis, vasario 19 d.

V. Dūma ir Lietuvos klausimas.

Praėjusią savaitę, vasario 14 d. prasidėjo Valst. Dūmos posėdžiai. Jie būtų turėję prasidėti visą mėnesį anksčiau, būtent sausio 12 dieną, bet vyriausybės buvo atidėti toliau.

Ar šiaip ar taip mes kalbėsime ir galvosime, bet Valst. Dūma jau tiek yra įsigyvenusi, kad Rusijos valstybės ir visuomenės gyvenime jau vaidina labai žymią rolę. Dabar, kada karo sąlygos reikalauja iš Rusijos įtempti visas pajėgas, visos išgailes, kada į neregėtą istorijoje kovą rūpinamasi įtraukti visa, kas tik galima, rusų visuomenės organizacijai V. Dūma yra stipri atrama, ypač kad dabar taip priešingai stovi viens kitam visuomeningumo ir biurokratingumo dėsniui.

Valst. Dūma, būdama svarbi Rusijos valstybės ir visuomenės gyvenimo pajėga, yra svarbi ir mums lietuviams.

Ypač mes tremtiniai dabar esame tam priari surišti su visu Rusijos gyvenimu. Valstybėje šiuo metu yra be galo susipainioję maitinimo, transporto ir apskritai ekonominiai reikalai. Taip pat opūs ir painūs yra vidaus politikos reikalai. Visus tuos klausimus svarsto ir riša V. Dūma. Nuo to, kaip jie yra išsamai, daug pareina ir mūsų padėjimas tiek dabar, tiek po karo.

Tai V. Dūmos svarba mums tremtiniais, kurie gyvename bendru valstybės ir visuomenės gyvenimu. Bet Valst. Dūmos reikšmė tuo nesibaigia, ji apima plačiau, ji nemaža gali sverti ir tiems, kurie dabar nuo Rusų yra karo atskirti — vokiečių užimtajai Lietuvai.

Kadangi Lietuva yra pačioje karo žygių linijoje, kadangi ji dabar yra vokiečių užimta, tai jos likimas daug pareina nuo karo: ji yra patekusi karo laimei. Todėl iš to padėjimo, kuris dabar yra susidėjęs, begali būti tik du keliu: arba karo laimė pakrypsta galutinai sąjungininkų pusėn ir Lietuva grįžta prie Rusų, arba ji lieka užimta lig karo pabaigos. Atsižvelgiant į tai ir pats Lietuvos likimo klausimas gali būti rišamas dvejai.

Tuo atveju, jeigu Lietuva išbūna vokiečių užimta lig karo galo, jos likimas bus taikos tarybai svarstymo objektas. Tada Lietuvos klausimas tampa tarptautiniu. Jos likimas vienu Rusų vidaus įstaigų nebegalės būti nustatytas. Tiksliai tai, kaip bus tas klausimas statomas pačių Rusų įstatymų leidžiamųjų įstaigų, tas plotis, kurio jis bus rišamas, nemaža gali nusverti ir taikos tarybose. Juk ir sąjungininkams, ir pačiai Rusijai bus svarbu, kad vokiečiai po karo dar daugiau nesustiprėtų. O kad Vokija nesustiprėtų, reikalinga, kad tos žemės, tie kraštai, kurie yra jos užimti, nepasiliktų jai, kad Vokija negalėtų jais naudoties savo tikslams, pavergdama juos savo įtakai. Tad reikalinga, kad tie kraštai, jeigu jie karo žygių laime nebegrįš ten kur

buvę, galėtų patys spręsti savo likimą, patys tvarkytis ir dėtis ten, kur mažiau pavojų. Taigi tuo atveju užimtųjų kraštų, ir Lietuvos, klausimas geriausiai gali būti išrištas, tik suteikus jiems nepriklausomybę.

Bet Rusų visuomenė ir visi sąjungininkai tvirtai tiki galutinai karą laimėsią. Tada ginklų pajėga Lietuva grįžta prie Rusijos. Tada jos klausimo rišimas krypta visai kitaip. Tada jos likimas bus sprendžiamas pačių Rusų, ir daugiausia vienu jų, kaip jų vidaus dalykas. Atmaina gali būti tik tokia, kad ir Mažoji Lietuva būtų sujungta su Didžiąja. Tuo atveju Lietuvos klausimas budamas tik Rusų klausimu, be abejo bus rišamas V. Dūmos. Ir tada jau absoliučiai svarbu, kaip žiūrį į jį V. Dūma, bent ta jos dauguma, kuri dabar sudaro pažangųjį bloką ir su kuriuo ar šiočiu ar tokiu būdu mums teks susidurti. Tad svarbu, kad. Valst. Dūma kuogreičiausiai apreiškų savo mintį tuo žvilgsniu.

Atsižvelgiant į visa tai, reikalinga, kad lietuvių atstovai kolektyviai visų lietuvių vardu iškeltų V. Dūmoje Lietuvos autonomijos klausimą. Dabar, kada srovės yra susitarusios ir susilėjusios į Tautos Tarybą, kada atrasta yra bendrų visoms srovėms reikalų, tas klausimas, taip pastatytas, kaip mūsų čia parodyta, rodos, negal nebūti bendras ir srovėms, ir lietuvių V. Dūmos atstovams, kad ir įvairių srovių žmonėms. Ir patys atstovai vasario 13 d. pasitarime taip pastatė tą klausimą. Dabar jiems reikia tinkamai tai ištesėti. Padėti gali ta pati Tautos Taryba. Nuo lietuvių atstovų žingsnių dabar V. Dūmoje daug pareis tai, kaip gali pakrypti Lietuvos klausimas. Jausdami tą svarbą ir tą atsakomybę, kurią jie dabar neša, tikimės, jie suras bendrą kelią ir būdą.

L. N.

Valstybės Dūma.

Vasario 14 d. posėdis.

Posėdį atidarė 2 val. 22 min. Dūma pilna pilnintelė — visi atstovai ir šiaip žmonių daug. Ministerių suole sėdi ministerių tarybos pirmininkas kun. N. Golichinas, žemės darbo ministeris A. Ritichas, prekybos ir pramonės ministeris kun. V. Sachovskojus, kelių ministeris E. Krigeris-Voinovskis ir Kaukazo vietininko atstovas P. Miliutinas. Diplomatai suole sėdi sąjungos valstybių pasiuntiniai — Anglijos, Prancūzijos ir Japonijos, taip pat ir Amerikos Jungtinių valstybių pasiuntinys.

V. Dūmos pirmininkas Rodzianka, atidarydamas posėdį, praneša, kad mirė Samaros gub. atstovas Kovzanas, kai Dūmos posėdžiai buvo sustabdyti. Dūma atsistodama pagerbė velionį.

Toliau, pirmininkas sveikina kariuomenę ir laivyną, kad narsiai tebesikauja su priešininku. Kariuomenė labai kenčianti, žinoma, ir dėl valstybės vidaus netvarkos. V. Dūmos ir esanti priedermė pašalinti netvarką ir padaryti visa, ko reikia karo laimėjimui.

Po Rodziankos kalba žemės darbo ministeris Ritichas apie maisto dalykus.

Pažangiojo bloko vardu kalba S. Šidlovskis ir siūlo Dūmai imti tuoj svarstyti politikos padėjimą, nes su juo stipriai surišta visa maisto aprūpinimo tvarka ir apskritai vidaus tvarka.

V. Dūma dauguma balsų priima pažangininkų pasiūlymą. Tuo klausimu

kalba Čcheidze, Puriškevičius, Jefremovas.

Vasario 15 d. posėdis.

Ir šiandien V. Dūma svarstė daugiausia bendrąjį politikos padėjimą.

Kalba Miliukovas. Sako, kiekviena veik Dūmos sesija prasideda su nauju ministerių pirmininku arba bent su vidaus reikalų ministru. Ir ypač štai buvo naujas ministerių pirmininkas. Ir pirmiau ministeriai nešneks buvo, bet šis tai jau nieko nepasakės, nors Dūma buvo visam mėnesiui atidėta, ir būvę laiko pagalvoti. Tačiau šitas ministerio bežadžio tylėjimas esąs nuoširdesnis negu ilgosios Goremikino, Sturmerio ir Trepovo deklaracijos. Matyti, jis žina, kad apie „reikiamus santykius“ V. Dūmos ir vyriausybės kalbėti negalima. Ką veikianti vyriausybė? Šalis visa susispietė kovoti su priešininku, o vyriausybė vėl ėmusi kovoti su šalimi (kaip tat buvo prieš spalį 17 d. 1905 m.) dėl neapgybamos pozicijos, kuri neapginama dėl to, kad vyriausybė šita kova nelygi esanti — Be žmonių sutikimo negalima esą ne tik laimėti, bet ir kariauti. Maisto, kuro reikaluose visur reikalinga žmonių pagalba ir užuojauta. Tuo tik ir galima visa kas gerai organizuoti. Viena valstybė, nepadedama organizuotosios valstybės, ypač mūsų biurokratinė valstybė, nieko pati nepadarysianti. O vyriausybė kaip tik ir bijanti organizacijos.

Darbo kuopos vardu kalba Kerenšbis. Supainiotas esąs visas šalies ekonomijos gyvenimas, sugriautas visuomenės ekonomijos gyvenimo pagrindas... Protopopovas griaujas visuomenės minties ir valios organizaciją. Jis įnirtęs kovoja su spauda, uždarė jai burną, nežiūrėdamas to, kad spauda dirksnis, kuris vienija šalies visuomenę. Sachovskojus ir Trepovas swardžiusiu transportą, sugriovusiu šalies pramonę...

Pakalbėjus dar keliems atstovams, ginčai pasibaigė. Balsuojamas klausimas, kreipsimas ministerių tarybos pirmininkui, žemės darbo ministeriui, kariuomenės ministeriui ir kelių ministeriui apie tai, ką jie darysį dabartiniam nepatveriamam padėjimui pašalinti. „Klausimą“ Dūma priima vienu balsu.

V. Dūma svarsto paklausimą, kurį įnešė Godnevo iniciatyva pažangusis blokas apie Valstybės Tarybos narių paskirymą.

Š. m. sausio 1 d. „Pravit. Viestnik“ buvo išspausdintas įsakymas paskirti naujų narių V. Taryboje dalyvauti. Skaitant įsakime V. Tarybos narių sudėtį šiems metams ir lyginant ją su narių sudėtimi 1916 m., matyti, kad daugelis pernykščių narių paleisti iš Tarybos siemet. Reikia žinoti, kad „dalyvaujantieji“ V. Tarybos nariai paleidžianti tik jiems patiems prašant. Tuo tarpu neapskelbtas įsakymas jie paleisti. Iš to viso reikia išvesti, kad jie paleisti be prašymo. Minėtasis paklausimas kreipiamas valstybės sekretoriui ir teisybės ministeriui, ką juodu darysį, kad nusižengta V. Tarybos įstatymui, t. y. kad daug V. Tarybos narių paleistu jiems patiems neprašius.

Dūma paklausimą priima.

Po to buvo imta svarstyti soc.-demokratų frakcijos paklausimas dėl suėmimo karo pramonės darbininkų grupės ir apie profesijos organizacijų varžymą. Paklausimas dar nepabaigta svarstyti.

Prieš uždariant posėdį, Puriškevičius pranešė Dūmai, kad cenzura labai iškreipanti atstovų Dūmos kalbas. Esanti iškreipyta laikraščiuose ir jo kalba, Dūmoje pasakyta vasario 14 d. Jei vyriausybei kas netinką kalboje, tai gali-

ma būtų toji kalbos vieta laikraštyje tuščia palikti.

Protestai.

Bendrame Charkovo lietuvių studentų pasikalbėjime (vas. 5 d.) žemiau pasirašiusieji priėmė rezoliuciją protestuoti prieš „Naują Lietuvą“ nepamatuotą P. Leono apkaltinimą, tičiomis paskleistą, kad sujuodinus ne savo partijos žmogų.

Rasdami tame „N. Liet.“ pasielgime šlykščią demagogiją, meilimumą ir keblaklupsčiavimą neakylai miniai, mes pasmerkiame panašią partijos taktiką ir kovos būdą, kaip nedorą ir nekulturingą.

P. Leonui reiškiamo užuojautos ir tikimės, kad nesąžiningų žmonių priekaištai Tamstai nepadarys perdidelės širdgelos.

Gharkovo studentai:

Juozas Avižienis, Andrius Bridžius, Kazys Avižienis, In. Vileišis, Mot. Baktyš, Juozas Pukelevičius, Kasparas Barniškis, Domas Micūta, A. Mačiokas, Zigm. Rudaitis.

Už įžeidimą be jokios logikos ir išrodymo faktų žinomo visuomenės veikėjo gerb. P. Leono, nors mėgdavome paskaityti „N. Lietuvą“, protestuojame prieš jos pasielgimą ir pasižadame daugiau neimti jos į rankas.

P. Černiauskis, U. Milašienė, M. Milašius.

Petrapilio Liet. Stud. Draugijos nariai, protestuodami prieš savavalią D-jos pasielgimą, reikalaujant pasiaiškinimo iš gerb. P. Leono dėl 90.000 rub. (žiūr. „Naujosios Lietuvos“ № 5 Redakcijos prirašą), papėikiama niekuo neparemtus įsitarnavusio visuomenės veikėjo įtarimus ir reiškiamo Jam karščiausios užuojautos.

K. Kudirkaitė, J. Petronaitis, P. Birulavičius, Br. Dailidė, Z. Lebkaukaitė,

VI. Marma, V. Kvieska, S. Strazdaite, J. Didžiulis, M. Jasulaitienė, B. Neniškaitė, B. Dambrauskaitė, V. Nurkaitė, J. Birutavičius, A. Sileris, C. Ivanavičius, A. Čarnekaitė, L. Noreika, Navaikaitė.

Mes manome:

kad Lietuvos laisvės reikalas, ypač gyvenamuoju momentu, pareina nuo mūsų visuomenės atskirų srovių ir atskirų žmonių veikimo tvirtumo ir jų darbų taikinimo.

todel, įvykus nesusipratimams darbe, pridera reikalauti iš priešingosios pusės pasiaiškinimo ir jo nesulaukus arba atradus jokių būdu nepakankamu, tik tada laistina yra pasmerkti.

Taigi atrandame:

1) Kad „Naujoji Lietuva“ perskubiai prikišo p. Leonui blogą pasielgimą dėl 90.000 rub. siuntimo Lietuvon ir todėl tokie žingsniai yra vengtini;

2) Kad „Lietuvių Balsas“ perskubiai pasmerkė „Naująją Lietuvą“ dėl paminėto prikišimo ir tokie žygiai yra taip pat vengtini;

3) Kad negalima identifikuoti nei p. Leono asmens su visa Lietuva, nei „Naujosios Lietuvos“ apžvalgininko su tomis srovėmis, kurios apskritai užjaučia šio laikraščio darbus. Vengtina yra pravardžiavimas vienas kito siurbėmis ir išsigimėliais, o reikalingas yra pozityvus sąžiningas šios dienos darbas, reikalinga yra rimta kritika.

Smolensko lietuviai:

Ant. Graurogas, Jonas Milius, J. Jesaitis, Kast. Baronas, P. Rimša, A. Sugintas, J. Lozoraitis, J. Ambrasas, Petras Janulaitis, F. Tavalis, Juozas Grybinas, V. Blažys, I. Budzeika, A. Virbalas, J. Skriuska, T. Januškaitis, K. Blūdžius, A. Laukaitis, A. Alšauskis, I. Kazlauskis, I. Aleksūnas, Baltrūnas.

Redakcijos prirašas. Dėdami šį Smolensko lietuvių balsą, norėjome parodyti, kaip kartais galima patekti įtakon ir nukrypti į šalį, nors pats dalykas buna ir aiškus. Tad dėl Smolensko lietuvių balso turime pasakyti, 1) jog

galima reikalauti iš priešingosios pusės pasiaiškinti, bet tiksliai tada, kada tokiam reikalavimui yra tikro, o ne tyčia prasimanyto pamato. (Kiek turėjo pamato „N. Lietuva“, visiems jau paaiškėjo). 2) Kad mes pasmerkėme „N. Lietuvos“ žygį iš paaiškėjusio atsitikimo ir iš pačios „N. Lietuvos“ pasiaiškinimų taip pat visiems matyti, jog mes tai ne perskubiai, kaip rodosi smolenskiečiams. 3) Kadangi „N. Lietuva“ Naujų Metų numeryje ir kitur pasisakė atstovaujanti tam tikroms srovėms, tai mes, pasmerkdami jos pasielgimą su g. P. Leonu, ir pabrėžėme, kad srovės, įeig jos nesolidarizuoja su tokiais darbais, tai tegu nutraukia kaukę nuo tų, kurie tai daro.

Mes, Petrapilio vidurinių mokyklų moksleivių „ateitininkų“ būrys, reiškiamo karštą jaunuolių užuojautos žodį mūsų visuomenės veikėjui gerb. P. Leonui dėl neteisingo garbės įžeidimo.

Esame labai nustebę Petrapilio „aušrininkų“ nepamatuotu užsipuldinėjimu Maskvos studentų Leidimo Komisijos už jos dorą pasielgimą; laikydami tokią „N. Liet.“ ir jos šalininkų kovos priemonę nešvarią ir neleistina — reiškiamo pasibjaurėjimą tokiais jų žygiais.

(Eina 86 parašai. Trukstant vietos, jų nedėdame. Originalą pasilikame Redakcijoje. Red.).

Redakcijos pastaba. Įdėję šiuos protestus, pranešame visuomenei, jog laikome visą dalyką užtenkamai paaiškėjusiu ir jog daugiau protestų jau nebedėsime. Atsiųstuosius paliksime Redakcijos archive.

Paskaita Stokholme apie Lietuvą.

—0—

Š. m. vasario 1 d. Ona Lindhagenaitė su vyrų gimnazijos direktorium

H. Södörbergu didelėje „Auditoriumo“ salėje sutaisė nukentėjusiems dėl karo Belgams, Lietuvams, Lenkams ir Serbams vakarą su paskaitomis, deklamacijomis ir dainomis. Artistės ir artistai padainavo visų čia paminėtų tautų himnus. Salė buvo dekoruota šių tautų vėliavomis. Žmonių prisirinko kupina salė. P-lė Lindhagenaitė papasakojo apie dabartinį sunkų padėjimą — Belgijos ir Lietuvos, kuri nemažiau nukentėjo, kaip kitos šalys. Garsi dainų artistė Uda Nilsen padainavo lietuvių himną ir kelias lietuvių dainas verstas O. Meyero dainų kalbon. Baigus programą, buvo priimta rezoliucija, kad Lietuva ir Lenkija liktų savistoviomis politikos vienatomis.

Jonas Aukštuolis.

Iš Amerikos.

(Iš mūsų korespondento).

Sausio 5 d. 1917 m. d-ras J. Bielskis ir kun. J. Žilinskas užbėgdami už akių C. K-tui nuo Tautos Tarybos įteikė lietuvių deklaraciją ir didesniųjų valstybių pasiuntiniams ir šv. Tėvo pasiuntiniui Vašingtone, kurioje reikalaujama Lietuvai nepriklausomybės etnografijos sienose. Visi pasiuntiniai apsiėmė nusiūsti tą deklaraciją savo vyriausybėms.

C. K-to šaukiamas visuotinis Amerikos lietuvių suvažiavimas atidėtas ligi 15 ir 16 sausio 1917 m. ir bus Brooklyn, N. Y.

Katalikai šaukia savo suvažiavimą Pitsburg 10 ir 11 sausio 1917 m.

Socijalistai taip pat ketina šaukti. Laukiamoji vienybė tarp srovių išrodė galutinai palaidota ir vargu jau kuomet nors begalės įvykti.

Socijalistai per savo „Laisvės“ laikraštį pasisakė prieš lietuvių nepriklausomybę.

Išėjo Chicagoje amerikiečio M-e Clure knyga, kurioje tarp kitų Ameri-

Vaižgantas.

Lino darbų pasaka*).

II.

Marti atvažiuo.

Grazu. Apie sekmines.

Visas sodžius, visi dešimts okininkų laukia jaunamarcės, iš anos šalies parvažiuojant. Atžvangėjo, atatilindžiavo jau vakarą, temstant. Neilgai tepašokė, tik „užsitrinkti“, vestuviniškai sėdo vakarienės. Tik pavalgę, ėmės, jau kaip reikiant, šokti: ilgai, lig po pusnakčių. Bet jaunamarcės nematyti. Ji su namiškiais šnekas neatsišneka, net savo meiluzį tam kartui pamiršusi, ne tik vestuvnikus. Paerzinta panervinta pila beria šnekos kalbos žodžių, kaip iš rankovės. Klausytojams belieka tik kada ne kada sakinyš bumtelėti. Pagaliau, jaunavedžius išlydėjo guptų.

Moteris — slapčių puodelis. Ir jos sodžiuje atsiradimas slaptingas, ir su vyrų sugyvenimas, vaikų vaisymas slaptingas. Tad vestuvės visus dalyvaujančius ar nedalyvaujančius vienodai palenkia, vieno-dai paerzina jų domumą.

Visas sodžius, visi dešimts okininkų tą vakarą apie nieką daugiau nekalba, kaip tik apie naują savo kaimynę. Nuostabu: nie niekas neužsimena, ar graži: visiems terūpi, ar gera: ar sutiks su šešiu ar anyta (vyro tėvais), su dieveriu ir moša (vyro broliais); ar neriesis dėl menko daugio su kaimynėmis.

Dar daugiau visiems, griežtai visiems rūpi, ar sunkios buvo kraičio skrynios. Palydovų ir vedlių buvo gana. Vis dėlto kraičio keltų, tikriaus, patirtų, buvo subėgę ir kiti jaunikačiai.

— Sunkios, bra. — Kalbėjo paskui. — Lyg akmenų prikrautos. Jei ne akmenų, tai daug rietimų: popieris ir drobė tėra taip sunkus. Net vieną skry-

nios koją nulaužėm, bekeldami ją prieklėtin ir per slenkstį — klėtin...

Visi nekantriai laukia rytojaus. Nuo pusryčių pradėjo rodytis kraičių kėlėjai tai baltais rankšluosčiais per petį, tai storais vilnoniais kaklaraiščiais ant pečių, nors buvo vasara: tai naujomis juostomis su kutais susijuosę. Išvydę kurį pažymėtąjį, tuoj kiti jį apstoja, ima vartyti dovanas ir džiaugtis jų raštais.

— Tai, kad dovanota Jonui rankšluostis! Bent dvylikanytis, sesele.

Kalba viena mergaitė.

— Dvylika? Cia, bra, šešiolikanytis. Jau manęs nebepamokysi, pati pernai tokių pat išsiaužiau penkiolika sienų*). Bus bent du tuzinu padoriai ilgų rankšluosčių.

Gina antra.

— Tai nagi! Žiūrėk, kaklaraištis iš tolo tvyska raudą ir žalėsis...

Stebisi trečia.

— O juostų, juostų! Kas juosta, tai kitas raštas. Sako, turinti juostų nuo viso šimto metų. Dar pratėvių palikimo.

Džiaugias jaunikačiais.

Kas vyresniųjų grįžo, jau papusryčiavę vestuvėse, džiaugėsi pagalvių aptaisymu.

— Raštų raštai, girdi. Nebent dvidešimt keturiomis austa, ne kaip kitaip. Ne galva nebesumeta. Kaip čia buvo ir kojom beįspardyti...

Jaunamartė, jau prieš pusryčius apsirošusi, visus savo klėties ir svečių galo priegalius apvalkstė savais ančiukalais, visus stalus nutiesė savomis staltiesėmis, visur prikabinė savo rankšluosčių. Visas skryniais tam kartui iškraustė: rietimus sudėjo lentynose, kitas drapanas ir rūbus sukabinė sienose, kedėles apdaktė kilimėliais. Pati apsitaisiusi kuograziausiai, tais pat rūbais, kuriais šliubano važiuo, tik da-

*) Siena = 4 stulpeliams = 5, maždaug, mastams: mastas (uolektis) = 14 verskų.

bar jau be mergystės ženklų — šydo ir vainiko, (moteris ženklas — karbatko po skarele per momenį), ateinančius svečius priiminėja pirma savo svirnelėje. Kiekvienas turi pamatyti jos turtą; ne tik pamatyti, bet ir pačiupinėti; ne tik pačiupinėti, bet ir pačepsėti ir tiek atsigirti, kiek jam gana, nes pagyrimų klausyti niekam negana, niekam nenusibosta. Ypač gera, kai ima girti moterys, kai jauti, jog giria ne tiek iš džiaugsmo, kiek iš pavydo.

Tik paskiau jau viešnia su svečiu marti vedas į saklyčių, į stalą su grieetine šildyto alaus atsigertų, putnių pyragų pakastų. Alaus svečiai čiulpia ir pyragų kanda lyg nenoromis, lyg ne savais nasrais. Tėčiau storų riekių ties kiekvienu padėlioti — dažnokai reikia. Ragaišis girti neatsieina — būtų lyg pasisakymas, kad pati tokio pasikepti nemoki. O juk reiks nauja marti atmylėti, kuogi jei ne pyragu su sviestu ir suriu prie buteliuko — vyrams.

— Nemažiau įdomauja jaunamartės ir mažvaikiai, tie, kurie jau kelnaites mūvi, bet kuriems ta dalis kostiumo dar nėra privaloma. Išgirde:

— Jau dalija, dalija — juostas! kaip akis išdege, puola į aną galą. Visi bekeliniai ar kelinietieji lygiai viršun išleista marškiniais ir bejuosčiais. Tokių didesnių ir mažesnių avinų susirinko į keliolika Ankštu būrelių ties prieklėčiu sutoję, pasilgusiomis akimis žiūrį į atvirą klėtį, kur ir iš kur linksmiai bėginėja visoki svečiai ir arti-mieji, balsiai belsdami čebatais.

— Išaina, išaina...

Sučeza aviniokų būrelis, kumštelėdamies kiti kitą į pašones.

Išaina prieklėtin jaunamartė, lydimą viso būrio moterų. Anyta ir moša čia pat šalia jos laiko po visą sauja neplačių juostelių. Jos — visos vienodos vertybės, tik ne vienodu raštu austos. Kiekvieną sodžiaus mažvaikį čiabuvės marčiai pristato skyrium.

— Čia Juzukas.

Pavardžių nemini.

Susijuosk, Juzuk, kad nebutum palaidas.

Sako marti, paimdama iš anytos ar iš mošos rankų juostelę ir paduodama vaikui:

Čia Napaliukas.

— Susijuosk, Napaliuk, kad nebutum palaidas.

Ir taip visiems dalija ne nuo spyško, bet stačiai nusilenkdama per prieklėčio tvorelę. Kiekvienas dovanojamas stiepias, greitai, godžiai tveria juostelę drauge su jaunamarcės rankele ir pauksi ją (bučiuoja), kaip do dienei, nors dar jauna. Dėdienė (būta gi „dėdienės“) iš pradžių lyg drovisi. Kaip gyva, dar jai niekas nebuvo rankon pabučiavęs; nei meiluzis: tai per didelę garbę. Bet matės, kad jai patinka ir ta dėdienės rolė, ir tasai pagerbimas jos asmens, kaip jau pilno žmogaus.

Tai juo daugiau dalija, juo meiliau šypsos, juo gražiau ir saldžiau, lyg paukštytės balseliu, malonina:

— Susijuosk, Gabriuk...

— Susijuosk, Aleksuk...

Vaikai juosias, tiesa, nedaug tepasigerėję savo juostelių raštu, vis dėlto neapsakomai patenkinti. Nėra nei kada: akių negali atitraukti nuo tos sodžiaus karalienės tarp kitų moterų.

Ta dovana ji prisirišė vaikų širdies ne tik prie savęs, bet prie viso savo kiemo. Pirma jis buvo kiemas, kaip kiemas. Dabar gi rodysis lyg šviesesnis ir jaukesnis. Tas kiemas bus buklas jaunos moteriškės; gal šventos, gal raganos, — vis viena, slaptingos. Vaikai tai jaučia gyvuline savo ome. Dabar jie tyčiomis bėgios pro šalį, kad juos martytė pamatyti, prakalbinti, vardu pašaukti. Tai bus gerumėlio!

Anyta su moša gavo sejonams po galą vilnono, tokio stikluoto, kokio šioje parapijoje dar ne matyti nebuvo. Kur buvę, kur nebuvo, vis griebias juo džiaugtis. Pasižiūri vienos kloties, pa-

*) Žiūr. „Liet. Balso“ № 11.

kos ateivių tautų, gana gerai ir teisingai aprašyta lietuviai Amerikoje.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė žymiai auga: narių skaičius didėja sparčiai. Lietuviai subruzdavo reikalauti įsteigimo Amerikos konsulato Vilniuje šiuo karo metu.

Iš užimtosios Lietuvos pradėjo važiuoti moterų į Ameriką. Taip neseniai atvažiavo į Vorčesterį, mass. viena žydaitė iš Budkos, Marijampolės par., Suvalkų gub. ir kita moteris lietuvė iš Kauno miesto. Sako, Kaune įsteigta biuras keliauti iš Lietuvos į užsienį.

Korespondentas.

Kultūros ir švietimos sekcijos leidiniai.

II.
Vaikų knygynėlis. № 2. Mūsų vaikų knygynėlis. Iš Bostromienės, Bikovienės, Verigos ir kitų išvertė *Vaižgantas*. 29 pusl.

Knygelė nupasakoja vaikui dažniausiai matomų vabzdžių gyvenimą, ypač bičių ir skruzdėlių. Knygelės turinys susideda iš penkių aprašymų, būtent: 1) bitelės, 2) skruzdėlės, 3) gudrus vabalas, 4) drugelio atsiradimas, 5) šilko vikšrelis. „Bitelių“ skyriuje beletristikos forma pasakojama, kaip Miką bitės igėlė, ką bitės padarė avilyje, kaip jos užuodė patekusią į avilį pelę, kaip jų vidaus gyvenimas sutvarkytas, kaip renka jos medų. „Skruzdėlių“ skyriuje jaunas skaitytojas ras žinių apie tai, kaip skruzdėlės gyvena, kas tai yra skruzdėlių karvytės ir skruzdėlės smaliūgės, kaip skruzdėlės nugalejo gyvatę. Vienu žodžiu, knygelė duoda vaikui naudingų prigimties mokslo žinių. Gaila tik, kad kalbos stilius truputį gali būti vaikams sunkokas ir, antra, vietomis randama nesuprantamų žodžių, vartojamų, tur būt, kokio nors vieno Lietuvos apylinkė.

traukia antrą, labiau ištiesdama, ir vėl žūri tokiu pat įdomumu, lyg tai būtų jau kito, ne to paties audimo. Pasižiūri net apatinės pusės.

Ir jų širdys pilnos palankumo su-nienci-brolieciui, svetimai atėjusiai į jų pirkia gyventi ir joms vadovauti. Kitam savo vieta užleisti — ne piga. Bus dar kivirčių ir susigynimų. Bet kol kas, — gera marti, ką ir besakyti! Tik duok Dieve jai sveikatos ir ilgo amžiaus...

Šešiasdešimties gavo čerkazo žiponėlius. Samdiniai gavo po plonus stomenis su dar plonesnėmis rankovėmis; bereikia pasisiūti. Visi džiaugias ir taip žvilgsi į jaunavedžių klėtį, lyg pasirenge tuoju primušti tą, kas tik drištų paliesti taip gerą naują šeiminiukę. Visus surišo nagingos lietuvės — aidi-mėliai.

Dar ir dar syki palaimintos Lietu-vos Laumės, kad jos dukteris imasino austi ir taip jas pačias padarė lyg geras namų „laumes“ — taikintojas.

Rodos, niekai. Iš tikrųjų gi tokia rinktinė vieta lietuvių šeimynose moteriai pataisė, be daugelio kitų veiksmų, ir jos tautadailė — nagingumas ir skonis. Lietuvai nėra ko pavydėti persėms jų brangių kilimų, kuriais pagarsėjo pasaulyje, jei savo rankų darbais dengdama šeimyną, savo raštais dabindama visus namus, daro namiškiams tokios įtakos, kuriai — mielai pasiduoda visi, neišskiriant nei tikrojo valdovo — vyro.

Plonos drobės marškiniai, nuometai; stikluoti rankšluosčiai, staltiesės, anėvilkalai; milai, mileliai; rainės, an-darokai, sejonai, liemenės, kikiškai, — griežtai visa, visados atmina kiekvienam namiškiui, kieno tai padaryta; pelno moteriškai pagarbą ir garbingą gyvenime vietą.

Per juosta — į širdį.

III.

Vaikų knygynėlis. № 4. Pr. Mašiotas. Senio pasakos vaikams. Petrapilis, 1917 m. 37 pusl.

Neturtinga mūsų vaikų literatūra susilaukė tikrai dailių „senio pasakų“. Patsai „senis“ taip maloniai, gražiai, kupinas vaikų meilės, susišaukia aplink save vaikų, kad jiems pasakų pasėkus.

— norite baisių kokių? — klausia „senis“. — Ne baisių neseksiu, naktį negerai miegosit. Geriau štai ką jums pasakosiu. Klausykite!

Ir „senis“ pradeda pasakoti. Štai to „senio“ pasakų turinys. 1. — Grybai. 2. — Vištelė. 3. — Taduko sapnas. 4. — Kieno avinas stipresnis? 5. — Žvirbliai. 6. — Ežys ir kiškis. 7. — Paliegusi obelis. 8. — Varna nelaboji. 9. Vyras. 10. — Jonukas ir bitelė. 11. — Stasiukas ir voverėlės. 12. — Lakštingala ir žvirblis. 13. — Lapė ir vanagas. 14. — Gegutė dykduonė.

Keturiolika trumpųjų pasakų... Bet kaip jos malonu, smagu skaityti! Baisumo elementų, kurie vaikams galėtų sukelti nereikalingos baimės, visai nėra „senio“ pasakose. Tai pedagogijos atžvilgiu turi labai didelės reikšmės, ir pasakose piešiamieji vaizdai be abejo lavina skaitytojo estetiškos skonį. Beskaitant šias pasakas pajunti savyje didelę žmogaus meilę, nes matai, kad žmonės, vaikai, del kokių nors menkelių ilgai nesipyksta. Paimkime, pavyzdžiui, kad ir pasakojimą: „Kieno avinas stipresnis?“ Čia nekraipyta ir neišpūsta kalba pasakojama, kaip Baltrukas ir Simukas kartą susiginėjo del to, kieno avinas stipresnis. Kadangi kiekvienas norėjo, kad jo avinas nugale-tų, tai stengėsi išrasti toki būdą, kuris padėtų svetimą aviną nugaleti. Na, tokiu būdu, Simukas užsikėsė botagu į Baltruko aviną, o Baltrukas papykęs drožė Simuko avinui botagu. Iš to ir kilo nesupratimas, del kurio Baltru-kas ir Simukas jau nebebuvo kai kurį laiką geri draugai ir kaimynai. Ir persiskyrė. Bet praslinkus kuriam laikui juodu vėl susitakė. Buvo taip.

„Vėlai rudenį Baltrukas ir Simukas nusiginė kiaušes į bulvianas. Kaimynų Bulvianos buvo greta. Baltrukas atnešė skiedrų, susikūrė ugnelę ir pasikepė bulvių.

— Ką gi tu veiki prie ugnelės? — paklausė Simukas.

— Bulvių kepuosi, — atsiliepė Baltrukas. — O tu ką čia rankose turi?

— Duonos ir sviesto, — pasisakė Si-mukas. — Eikš, kartu valgysiva, — pasiulė Baltrukas.

— Ar už aviną jau nepyksti? — paklausė Simukas.

— Ne, atsiliepė Baltrukas.

— Ir aš ne, — pasisakė Simukas. Ir susėdo abudu prie ugnelės. Išsi-kepė bulvių ir valgė gardžiai, sviesto užsitemdami.

„Senio“ pasakos turi savyje svarbių ir gilių minčių, del kurių mokytojas su savo mokiniams gali pasikalbėti apie daugelį žmonių gyvenimo nuotykių. Šitos pasakos, parašytos taip vaizdžiai ir suprantama vaikams kalba, ne tik tai pritrauks prie savęs vaikų simpatijas, bet daug smagumo gali suteikti ir su-augusiems skaitytojams, nes visa tai, kas pasakose piešiama, yra artima su-augusiųjų ir vaikų protui ir širdžiai. Maža ši knygelė, bet kiek ji suteikia skaitytojui meilės, linksmumo, smagu-mo ir akyvumo.

(Bus daugiau).

A. Kelmūtis.

Feljetonėlis.

Skurdžios perspektyvos.

Bėga kiškis į vakarus.

— Kur bėgi, kiškeli?

— Į užsienius.

— Ko?

— Pas jus kupranugarius kausto: bijau, kad manęs nepakaustytų.

— Gi tu kiškis, ne kuprys.

— Ne kuprys! pas jus kausto ne-

paisydami. Pakaustys, tuomet išrodi-nėk nesąs kuprys.

Taip būdavo plačioje mūsų valsty-bėje Šėedrinio metu. Dabar taip lengvai, be reikalo ir lenai nepakaustys. Užtat kausto lietuviuos. Kausto, kam tik ran-kas niežti, kausto ką pagavę. Pakau-stė Jablonskį, kausto Leoną, siekia per apkasus Smetonos kaustyti.

Šluoja visus, kurie šiaip ar taip į kelią pareina. Kartais sunku esti ir su-paįsyti, kuo kitas į kelią parėjęs. Sa-kysim, toks Jablonskis. Gal būt, pra-sikaltęs jei tiek, kad jo vardas plačiai žinomas.

Taigi šalin senieji vardai, vis tiek kuo įgyti! Naujieji vietos reikalauja. O kaip jos pasidaryti — vis tiek. Yra vienas labai lengvas būdas: įtark ir plačiai paskelbk, kai nepatiks, tegu pasiaiškina, pasiteisina. Ne kaltintojas duoda išrodymų, iš kaltinamojo jų rei-kaulauja. Juo busi nekaltesnis, juo sun-kliau bus išsiteisinti, nes kuo išrodysi nepadares to, ko nepadares.

Nuilsai rankas kaustęs, griebkis sve-timų, štai kaip lksas padarė.

Iksui parėjo į kelią Igrikas — turėjo tam tikras pareigas apsiėmęs ir pildė jus kaip mokėdamas, ne taip, kaip lksui reikėjo. Reikia Igrikas pakaustyti. Savo rankos nepajėgia. Pasitaikina gera proga: atvažiuoja revizorius lksos darbo revizuoti. lksas Igriką skundžia.

Paskundė — tiek daug; tulžies ne-suvaldė. Bet... ar daug atsirado aplin-kui žmonių, kurie būtų tokia „pažiūrų“ kova pasipiktinę?

Svajojama apie autonomiją, drase-sniųjų net plačiau.

Ką pradėsim su tokia etika laisve-sni palikę? Kaip laisvesni būdami skra-josim — lakstysim, kad mūsų sparnai taip pašliję? Kam svarbius gyvenimo reikalus įtikėsime?

Jei šiandien įtariame, suodiname, apie neblagonadiožnastį šnabždame, tai tuomet stačiai „rankoms laisvę duo-sime“.

O liaudis, del kurios tą viską darą giriamės, ką pradės, aplinkui nieko ne-reišikiančius arba išsuodintus vadų vei-dus tematydamą?

Skurdžios mūsų perspektyvos.

Pr. Mš.

Korespondencijos.

SIMFEROPOLIS.

Nevienas gal yra girdėjęs apie Kry-mą, kuris taip labai giriamas. Tiesa, kas tik yra matęs Krymą, kiekvienas pasakys, kad tai viena geriausių Rusi-jos vietų. Ir iš tikro, čia yra keliolika vietų, kaip Jalta, Eupotorija, Gurzufas, Alušta, Teodozija, kuriose daug ligo-nių važiuoja sveikatos ieškodami, ypač džiovininkų. Antra, pati gamta taip pat gana graži, ypač daugiausiai miškais apaugęs pietų krantas. Žiemos čia, ga-lima sakyti, visai nėra. Žiemą daigiau-siai lyja ir ukanota, oras gana šiltas.

Vienas žymiausių vietų Kryme — Simferopolis. Jame dabar yra nemaža saujelė lietuvių. Pirmiau čia apie lietu-vius niekas nebuvo girdėjęs. Vieni lai-kydavo juos lenkais, kiti gal net vo-kiečiais. Ilgainiui kai lietuviai ėmė or-ganizuotis ir įsisteigė prieglaudą su mokyklą ir kitų įstaigų, kai ėmė viešai rodytis, ypač vakarėliais. — visi su-prato juos esant tautą, skirtingą nuo lenkų ir kitų. Ypač Kalėdų 3 d. „Ge-novaitės“ vakarėlis padarė labai mal-onų įspūdį net svetimtaučiams, kurių čia buvo daug atsilanke.

Esant pas mus kun. Draugeliui, L. Dr. Centro Komiteto įgaliotiniui, ne-truko šitoje mažoje saujelėje ir darbi-ninkų. Jie rūpinosi šviesti savo tautie-čius ir taip toli, net pietuose, platinti Lietuvos vardą tarp svetimtaučių.

Kad dabar ir sunkus metas, kad ir daugelis suvaitoja sopami, tačiau tegu nenuleidžia rankų, tegu dirba savie-siems kaip galėdami.

Tautietis.

DYSNA, Vilniaus gub.

Nedidelis tai yra miestas ant Dau-guvos kranto. Ir čia yra apsistojęs saujelė netekusių tėvynės — tremti-nių. Juos globia kun. dekanas Tašku-nas, kuris įsteigė čia Liet. Dr. skyrių. Tremtinių yra apie 200 žmonių. Sky-rius įsteigė prieglaudą su mokykla 60 vaikelių ir rūpinasi juos išauklėti ge-rais tėvynės sūnais — darbininkais. Viena nelaimė, kad čia, kaip ir visur, truksta inteligentų.

Victinis.

DRISA, Vitebsko gub.

Drisa — nedidelis miestelis padau-guvyje, netoli Vilniaus gub. Ir čia yra tremtinių, ypač iš Kauno ir Vilniaus gub.: lenkų, lietuvių ir rusų, bet nedaug. Tremtiniai „Šiaurės pagalbos“ globoje.

Lenkai turi nors prieglaudą su mo-kykla, o lietuvių lig šiol nėra jokios organizacijos. Tiesa, ir tremtinių mie-stelyje vos kelios dešimtys tėra, dau-giau jų gyvena kaimuose ir dvaruose po 2—3 ir kelias šeimynas, kuriomis dabar beveik niekas nesirūpina, o „Šiaurės pagalba“ labai mažą tepadeda. Del to, be abejo, šitos šeimynos ken-čia kur kas didesnę vargą, negu kur kitur.

Be galo nudžiugo visi, kai šian mie-stelin buvo atvažiavęs kun. Draugelis, šiaurės vakarų fronto įgaliotinis, ir laikė lietuviams gimtąja kalba pamal-das.

Lankytojas.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Lietuvių rekolokacijos šv. Kotrynos bažnyčioje (Nevos prosp. 32) prasidės vasario 22 dieną 8 val. vak., ir bus tris dienas: vas. 23, 24, 25 ir vasar. 26 d. pabaiga 7½ (pusiau aštuntos) ryto. Kun. M. Bugenis.

Rusijos ir Anglijos sutartis. Rusų ir anglų vyriausybės sutarė, kad abiejų valstybių valdiniai, gyvenantieji Rusi-joj ir Anglijoje ir privalą stoti kariuo-menėn, turi apsirinkti sau karo tarny-bą toj šalyje, kur dabar gyvena, arba grįžti į savo tėvynę tarnauti.

Kortelės duonai. Miesto Duma vie-nu balsu nutarė įvesti duonai kortelių sistemą ir priėmė pageidavimą atidary-ti Petrapilyje daugiau duonos krautu-vių.

Lenkų laikraščio uždarymas. Vasario 13 d., vyriausybės liepiant, uždarytas ligi karui pasibaigiant lenkų dienraštis „Kurjer Novy“, kuris buvo pradėjęs eiti Petrapilyje nuo 1916 metų birželio 8 d.

Permes universitetas. Švietimo mini-sterija įnešė ministerių tarybon įstaty-mo sumanymą įsteigtiną visus keturis fakultetus Permes universitete. Šiam dalykui įvykdinti manoma paskirti iš valstybės išdo 8 milijonus rublių, 3 mi-lijonai rublių bus surinkti iš vietos lėšų.

Priešininkų belaisviai. Vidaus reikalų ministerija norinti visus priešininkų be-laisvius, kurie dirba dabar visokiose li-goninėse, išsiųsti, atėjus pavasariui, ukio darbams, o jų vieton paskirti mo-teris. Šis pakeitimas turėtų būti pada-rytas iki balandžio 1 d.

Lietuvių koncertas. Naujelio kompo-zicijų koncertas lietuvių ruošiamųjų kursų mokinių naudai, kurs buvo tai-somas sausio 31 dieną, dabar del įvai-rių priežasčių atidėtas kovo 12 d. Kon-certas bus inžinierių salėje — Borodin-skaja № 6.

IVAIRIOS.

Uždrausta pernelių nagdoties elektri-kos pajėga. Maskvos karo apskrities ko-manduotojas uždraudė visokioms įstai-

goms naudoties elektrikos pajėga be didelio reikalo. Taip, negalima bus žibinti elektrikos lempų reklamoms, iška-boms ir tt.. Cirkuose teatruose, kine-matografuose ir kitose pasilinksminimo vietose visokie rodymai turės prasi-dėti ne anksčiau, kaip 7 valandą ir bai-gties ne vėliau kaip 11 val. vakaro. Visi restoranai, kafešantanai, traktie-riai, išskyrus naktines arbatines, turi būti uždaromi 11 val. vakaro.

Tremtinių gražinimas. Vyriausybė įsakė gražinti tuos pabėgėlius, kurie gyvenę arti rusų fronto. Gražiname jie todėl, kad apdirbtų pavasarį savo lau-kus ir apsetų juos javais.

Žibinio ekonomija. Kieve išleistas vyriausybės įsakymas, kad mieste ir jo apylinkėse krautuvės būtų uždaromos 6 val. vakaro, išskyrus valgomųjų pro-dukty krautuves ir aptiekas. Uždrausta teatruose vaidinti anksčiau kaip 8 val. ir apšviesti krautuvių langus ir kine-matografus daugiau kaip viena 25 žva-kių lempa.

Šalčiai. Pastaromis dienomis Pietų Rusijoje užėjo dideli šalčiai, kurie žmo-nėms daug vargo atnešė. Taip pat ėmė vietomis taip snigti, kad žmonės per sniegą negalį nei išvažiuoti nei išbristi. Tokioje Feodosijoje (Krymo pusiasalyje), kur beveik visada šilta būdavo, šalčiai pakilo iki 12 laipsnių. Apie Novočerkaską gi visi laukai užpustyti storu sniego sluoksniu. O Dono Rostove del sniego daugybės turėję sustoti vaikščio-ję miesto tramvajai.

Manufaktūros pramonės krizis. Rusi-jos manufaktūros pramonė atėjo nelin-ksmios dienos. Jeigu sulyginsime tas kainas, kurios prieš karą buvo, ir da-bar, tai pamatysime jog visokie audi-niai pabrango kai kur 3, o kai kur ir 10 kartų. Pirmiau pavyzdžiui, žmogui užtekėdavo drabužių eilė pasisidinti apie 25 rublius, o dabar tokiems pat drabužiams reikia mokėti apie 100 ir daugiau rublių. Tokio pabrangimo prie-žastys—rusų rubliaus kurso nupuoli-mas ir negalėjimas iš užsienio ir Len-kijos atvežti manufaktūros prekių. Del brangumo, kai kuriose Rusijos vietose žmonės ėmė patys namie austi sau dra-bužius. Dabar vėl atsirado naujas ke-blumas. Rusų manufaktūros fabrikos, ypač Maskvos rajone, pastaruoju laiku negali intensyviai dirbti, nes kuro ne-beturi. Tokiu būdu kai kurios fabri-kos priverstos sustoti. Sustojus gi fa-brikoms, mažiau bus į rinką paleista manufaktūros prekių, kurių kainos tu-rės dar labiau pakilti. O visokie spe-kuliantai, kurie prekiauja drabužių, ži-noma, dalį savo prekių stengsis paslėpti, kad tokiu būdu paskui pardavus didesnėmis kainomis ir daugiau prisi-pilus kišenių pinigų.

SVETUR.

Ugnakalnių jėgų sunaudojimas. An-glių stoka Italijoje verčia žmones ieškoti kitų jėgų versmų. Lombardijoje sten-giamasi išnaudoti vandenskrikliai, o Pietų Italijoje ugnakalniai. Ugnakalnių jėgos trintė buvo pradėta dar prieš karą. Išgręždavo žemėje 120—150 me-trų gilumo skylių, per kurias mušdamo-sios viršūnų dujų srovės, turinčios 2—3 spaudimo atmosferas, varo tam tikras turbinas, kurios suka bet kokias maši-nas. Dabar italai nori kuoplačiausiai sunaudoti Vezuvijaus ugnakalnio jėgas.

Odos stoka. „Frankfurter Zeitung“, kalbedamas apie odų stoką, sako, kad ir po karo ilgai dar rinkose trūksia odos. Išeis kokie 5 ar 8 metai, kolei viskas sugrįš į senąsias vėžas. Per ka-rą vienos tikrai anglų dirbtuvės pada-riusios 21 milijoną porų batų anglų ka-riuomenei, 3 milijonus prancūzų kariuo-menei, 8 milijonus rusų kariuomenei ir t. t. Viso gi apie 40 milijonų porų batų.

Suomių geležinkelio važmos pakėli-mas. Suomių senatas nutarė laikinai pakelti geležinkelio važmą 20⁰/₀.

KARAS.

Rusų šone. Įvairiose vietose vokie-čiai (Rygos rajone) apšaudė rusų pazi-cijas. Daug susirėmimų buvo netoli Dauguvos upės. Kitose vietose nieko ypatinga.

Rumunų šone. Vasario 14 d. prieš-i-ninkai po artilerijos šaudymo atakavo rusų pozicijas, esančias pagal pletą, kuris eina iš Jakobeno į Kimpolungą, ir užėmė augštumas 3 varstai į pietų vakarus nuo Valedutnos kaimo. Naktį į vasario 15 d. rusų būriai mėgino at-siimti iš priešininkų savo pozicijas, bet tai jiems nepasisekė, tik į pietus nuo ano plento rusams pavyko nustumti priešininkus. Per du varstus į pietus nuo Rekoso kaimo (Zavalos upės šiau-rės pusėje) rumunų kariuomenė ata-kavo priešininkų pozicijas ir paėmė vieną augštumą. Rumunai čia taip pat paėmė keletą belaisvių ir vieną kulka-svaidį.

Kaukazo šone. Vėl prasidėjusi didelė puga klydo karo žygiams. Visu šonu žvalgų susirėmimai.

Belgų šone. Paprastas šaudymasis ir žvalgybos.

Anglų šone. Anglams sekasi ties An-kro upė: vokiečiai buvo nustumti apie 4 varstus. Per dvi paskutini sa-vaiti anglai paėmė nelaisvėn 1140 vo-kiečių, daug šautuvų ir kitų karo pa-būklų.

Mesopotamijoj. Anglai pagaliau paė-mė iš turkų Kutel-Amaro miestą. Vasa-rio 9 d. anglai prėjo Tigro upę ir ata-kavo turkus, kurie priversti buvo pa-sitraukti atgal. Per paskutini dvi sa-vaiti anglai paėmė Mesopotamijoj ne-laisvėn 104 oficerius, 4159 kareivius, 16 kulkosvaidžių, 4 armotas ir daug kitų karo pabūklų.

Prancūzų šone. An-kro ir Somos ra-jonuose prancūzų kariuomenė paėjęjo truputį priekin. Vokiečiai buvo priversti pasitraukti iš daugelio kaimų.

Atlanto vandenyne. Vokiečių nardo-mieji laivai pastaromis dienomis pa-skandino 9 prekių laivus.

Laiškai iš nelaisvės.

I
Sausio 28 d. iš savo brolio Adomo Klimkos, esančio Vokioje nelaisvėje (Crossen a. O der № 432), gavau at-viruką, kuriame tarp kito ko rašo, jog jis 1916 m. lapkričio 27 d. iš savo tė-vuko Andriaus Klimkos, Biliūnų so-džiaus, Skapiškio parapijos, gavęs lai-šką, kuriame raša, kad mūsų brolio Antano žmona Albina Gūraitė mirusi, ukis esąs tvarkoje. Apie tai pranešu giminių ir visų pažįstamųjų žinia.
Pet. Klimka.

II
I. № 2951 a Kopenhaga 18-XII-16 m. Vasiliauskis Pran. gyvena Buteniškės sodžiujė, Antazavės valsč., Zarasų apskrities, Kauno gub. Visi sveiki, mus sveikina, pašalpos nereikalauja. *Danų Raudon. Kryžius.*
Pinigai į priešininkų užimtasias vie-tas galima siųsti per Danų Raudonąjį Kryžių, nurodžius tikrą adresą kam siunčiama ir kas siunčia.

Antazavės valsč. raštininkas
Bron. Vasiliauskis.

Padėka.

Sanatorijos vardu gavome siuntinį knygų iš veik. armijos iš d-ro J. Žem-gulio (tris knygas).

Iš prof. kun. K. Reklaičio per kun. Petrauskį gavome keturiolika knygų. Tai pirmos aukos lietuvių sanatori-jos bibliotekai.

Sanatorijos ir lietuvių ligonių vardu tariu aukotojams iš širdies ačiū.

D-ras J. Mikėlnas.

Del tremtinių velykinės išpažinties.

Daugelis tremtinių kreipiasi į Lie-tuvių Centro Komitetą, prašydami pa-sirūpinti jų apleistais tikybos reikalais. Tasai apleidimas matomas ypač ten, kur 1) nėra vietoje bažnyčios, 2) kur nėra vietoje lietuvių dunigo, ir 3) kur, esant bažnyčiai ir kunigui, lietuviai negali susisiekti su kunigu sava kalba.

Norėdamas patenkinti visų lietuvių tremtinių tikybinius norus, L. C. Ko-mitetas žada ieškoti reikalingų lėšų ir kreiptis į vietinę Bažnyčios valdžią, kad leistų kai kuriems lietuviams ku-nigams apvažiuoti velykinės išpažinties metu tas vietas, kuriose yra lietuvių tremtinių be nuolatinio dvasios maisto.

Todėl prašau, lietuviai, atsiliepkite iš tų užmirštųjų vietų ir praneškite man bent atviru laiškeliu: 1) kiek yra lietuvių toje vietoje, 2) ar buvo tenai, ir kada paskutinį kartą, lietuvis ku-nigas, 3) ar toli gyvena lietuvis kunigas ir ar galima tikėtis jo atsilankant šie-met velykinės metu.

Kanauninkas J. Narjauskas,

Kat. Skyriaus prie L. C. Kom. Vedėjas
(Petrograd, Baskov per. № 29, kv. 10).

Laiškas Redakcijai.

Vasario 2 d. š. m. Lietuvių ruošia-mųjų kursų mokiniai sutaisė vakarėlį. Atsilankiusieji svečiai sumetė 158 rub. 70 kap., iš bufeto pelynta 13 r. 59 k., iš viso pelno gauta 172 r. 29 k. Atė-mus iš šios sumos 52 rub. 29 kap. iš-laidų, kasoje lieka 120 rub. Šitie pini-gai įduoti kursų direktoriui p. Purėnui kursų knygynėliui knygoms nupirkti.

Kursininkai laiko priederme padė-koti visiems aukotojams, ypač gerb. Daščonams, kurie paaukojo apie 25 r. ir davė visus scenai papuošti daiktus, g. Linartui, kad režisavo, ir visiems ki-tiems, padėjusiems vakarėlio taisyti.

Kursininkų vardu J. Pakalka.

Pranešimai.

I
Prašau g. g. „L. Balso“ skaitytojų mano vardu nebesiųsti nei laiškų, nei pinigų, paliečiančių „Lietuvių Balso“ reikalus, nes aš „Lietuvių Balsui“ nuo vasario 1 d. jau nebeadministratoriauju.

A. Dundzila.

II
Pasitūlius daktarui J. Lemguliui, ver-čiu lietuvių kalbon prof. E. Sepilevski'o veiklą „Зараза и беззараживание“.

Su pagarba
Stud.-med. V. Juškys.

III
1917 m. vas. 19 d. sekmadienyje 5¹/₂ val. vakarą Kalasnikovo biržos sa-lėje (Poltavos g-vės № 12) šaukiamas nepaprastas Petrapilio Lietuvių Draugijos nukentėjusiems del karo šelpti narių Visuotinis Susirinkimas. Bus svar-stomi tokie klausimai:

1) Komiteto narių ir kandidatų rin-kimas;
2) Revizijos Komisijos rinkimas;
3) Einamieji reikalai.

Į susirinkimą bus leidžiami tik tie Draugijos nariai, kurie turės su savim Komiteto pakvietimą. Kiekvienam na-riui įeinant Komiteto bus duotas kon-

vertes renkamiems balsams įdėti ir pa-duoti. Naujų narių į Draugiją nebū primama ir per tat pašaliečiai nebū leidžiami į susirinkimą. Narių, neužsi-mokėjusių nario mokesnio, Komitetas prašo įmokėti jį per susirinkimą.

Komiteto Pirmininkas

A. Spurga.

IV.

Biržų augštesnės pradinės mokyklos inspektorius prašo visų tų, kurie jau mokinosi minėtoji mokykloje, jei nori toliau joje mokyties, pranešti jam api-tai: Гомель, Жандармская, 19.

V.

Pranešu, jog ir šiais metais rengi-mas konfirmandų (navatnųjų) mokini-mas. Užtat kurie norite būti konfor-muoti — priimti pirmajai komunijai — praneškite man kuogreičiausiai.

Kun. P. Jokūbėnas.

Петроградъ, Морская, 60.

Administracijos atsakai.

St. Petkeiui ir Petr Barmui. Adre-so poketimas kaštuoja 40 kap. Prašom atsiųsti.

J. Markunui. Kun. A. Vilimavičiaus adresas: „Albertinum“, Suisse, Friburg arba Comitè „Lithuania“ Avenue de Midi 18, Friburgue Suisse, Швейцария.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Artisto JUOZO VAIČKAUS skrajojamas teatras. (Екатеринскій кан. 90). Театръ „Кривое Зеркало“.

Sekmadienyje vasario 26 d. 1917 m. bus lietuvių spektaklis

„Ponas ir Mužikai“

Gužučio 5 veiksmų drama iš baudžiavos laikų. Pradžia 2 vai. dieną.

Vietų kainos nuo 4 r. 75 k. ligi 80 k.

DANTŲ GYDYTOJA

Lietuve Jadvyga Banašauskienė, Plombuoja dantis be sopsės, traukia, pamaino dirbtiniais ir šiaip ge-rai gydo.

Kainos kuopigiausias. Ligonis pri-imami-(mos) kas dieną nuo 12—8 val. vakaro. Лермонтовскій пр. д. 28 кв. 3. 150—21

Maskvos Vegetarijų Draugijos valgyklos.

Газетный пер. № 12.
Моховая ул. д. № 26.
Смоленскій Рынокъ № 5/1.
Средний Смоленскій пер. 5.
153—3

Domicelė Tamulaitytė. Suv. gub., Naumiesčio aps., Dabravals valsč. Kuro kaimo leškau dėdžių Jurgio ir Povilo Trušauskių, brolio Girdauskio ir sesers Malinauskaitės, gyvenančių Amerikoje, tai pat giminių ir pažįstamų. Prašau Amerikos laikra-ščių atsispausdinti. Петроградъ, Заротня 30, кв. 11. Общежитіе. 137—1

Prek. ženklas
Prek. ir Pram.
Dep. patvirtintas
visok. pavid.

INKARINIS PEN-EKSPERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K° pirmiau F. Ad. Richterio ir K°“ Prek. Nam. Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠA-LIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekos krautuvėse. SAUGOKI-TES IMITACIJŲ! Perkant prašom įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMA.

Kainų sąrašius ir knygeles siunčiame veltui.
„R. I. VEISO ir K° pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K°“ Prek. Nam. PETRAPILIS. Mikalojaus g. № 14.